

ради та їх виконавчі органи». Водночас, згідно з частиною 1 статті 143 Конституції, «територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності...» Таким чином, по-перше ми бачимо на рівні Основного Закону держави різний підхід щодо поєднання двох форм народовладдя, а, по-друге, вживання у частині 1 статті 143 Конституції України розділового сполучника або є, на нашу думку, некоректним, оскільки конституційна норма в такій редакції фактично усуває територіальну громаду від реалізації зазначених повноважень, в тому числі через своїх представників [1].

Список використаної літератури:

1. Конституція України: Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. - К.: Парлам. вид-во, 1997. - 98 с.

Державна служба Сполучених Штатів Америки

Сергеев І.С. - професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

При вивченні основних теоретичних та організаційних аспектів, які притаманні державній службі будь-якої країни, тим не менше часто залишається поза увагою дослідження їх особливостей у різних країнах, зокрема Україні та США. Порівняння інститутів державної служби у зазначених країнах викликає особливе зацікавлення, оскільки завдяки йому віднаходяться значно більше відмінностей ніж спільних ознак, однак це сприяє пошуку більш нових та ефективних методів організації інституту державної служби у США, що можуть сприяти позитивним змінам розвитку інституту державної служби в Україні.

Досліджуючи особливості державної служби в Україні та США, слід звернути увагу на те, що зазначені країни повністю відрізняються за державним устроєм, менталітетом, структурою органів державної влади та формою правління. Однак така ситуація дозволяє зосередити увагу та конкретизувати безпосередньо основні відмінності, що спостерігаються в організації їх інститутів державної служби.

Слід відмітити, що США вважається типовим представником відкритої моделі, тоді як в Україні прийнятна їх комбінація.

Основними рисами відкритої моделі державної служби у США, на думку В.М. Шамраєвої [1, с. 385], є:

- висока роль призначень у системі державної служби;
- наявність "системи заслуг", тобто залежність оплати праці та просування службовими сходинками від результатів роботи;
- спрощені процедури звільнення, заохочення високої мобільності;
- децентралізація системи, що пов'язано з наявністю як федеральної державної служби, так і служби суб'єктів федерації;
- уніфікація державних службовців (цивільних, які працюють за наймом в урядових установах, що призначаються за політичною ознакою);
- важливість етики для державного службовця.

В Україні характерні ознаки відкритої моделі проявляються у рівному праві доступу громадян до державної служби; високому рівні професіоналізму завдяки цілеспрямованому навчанню кадрів.

Однак основними ознаками державної служби України змішаного типу є: охоплення всієї владної вертикалі і забезпечення надання нею послуг громадянам; існування нормативно-правового забезпечення, що сформувався у галузь права державної служби; професійна діяльність державних службовців, які здійснюють управлінські функції; забезпечення формування організаційних, процедурних і процесуальних засад діяльності

державного апарату; наявність загальнодержавної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців.

Досліджуючи організаційні аспекти функціонування інститутів державної служби в Україні та США, встановлено, що до них відноситься класифікація державної служби на види, нормативно-правове забезпечення, умови проходження державної служби. Так, в Україні використовуються такі терміни, як: “публічна служба”, “державна служба”, “цивільна служба”, “муніципальна служба” та “мілітаризована служба”. Вони співставляються у такому співвідношенні: публічна служба поділяється на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, тобто муніципальну. Водночас державна служба відповідно до форми діяльності державних органів здійснюється виконавчою, законодавчою та судовою владою; а за специфікою компетенції органів державної влади - на цивільну та мілітаризовану.

Державна служба у США прирівняна до публічної служби, зазначені терміни є між собою тотожними. На рівні країни до державної служби відноситься патронатна, служба вищих керівників та цивільна. Патронатна служба у державі існувала ще за перших президентів, однак сьогодні є менш поширеною і її охоплює лише 5% посадових осіб. Її суть полягає у тому, що на вищі державні посади призначаються особи відповідно до їх політичних заслуг. До урядових (патронатних) належать посади голів міністерств, виконавчих відомств і агентств, послів, консулів, на які призначає президент за згодою Сенату, а також керівників урядових програм, помічників, радників та секретарів президента.

Цивільні службовці, на відміну від урядових працівників, захищені від втрати роботи, адже їх діяльність не залежить від політичної ситуації у державі та інтересів партії, яку представляє президент. Вони не можуть бути звільнені із своїх посад і замінені прихильниками влади, однак мають можливість працювати в одних відомствах в середньому 15-25 років, поступово переміщуючись по службовій кар’єрі та посідаючи все більш відповідальні посади [2, с. 134].

Не залишається поза увагою аналіз нормативно-правового забезпечення, що має певні відмінності в Україні та США. Так, в Україні важливі питання щодо організації інституту державної служби регулюються законами, указами Президента, Постановами Кабінету Міністрів та наказами Головного управління державної служби України, у США - лише законами, указами та кодексами. Це пов’язано з тим, що у державі не має посади прем’єр-міністра, а президент об’єднує повноваження глави держави та уряду.

Не менш важливу роль серед організаційних аспектів відводиться проходженню державної служби в Україні та США, що має свої особливості. Так, проходження державної служби передбачає три етапи: прийняття на службу, просування по службі та звільнення зі служби. Кожен із зазначених етапів передбачає певну кількість процедур, що мають свої характерні ознаки як в Україні, так і у США.

Так, під терміном “проходження державної служби” О.П. Ноздрачов розуміє переміщення по державній службі після призначення на державну посаду [3, с. 78]; Д.М. Бахрах - динаміку службового статусу державних службовців, тобто процес перебування на посаді, їх службову кар’єру [4, с. 128]. Ю.М. Старілов [5, с. 213] проходження державної служби трактує, як тривалий процес, що починається з виникнення державно - службових відносин і закінчується їх припиненням. Соціальну обумовленість проходження державної служби підкреслює П.Т. Павленчик [6, с. 16].

Зокрема прийняття на державну службу передбачає формування та публікацію оголошення, подання заяв від кандидатів, проходження ними конкурсних випробувань та ухвалення відповідного рішення про зарахування особи на вакантну посаду. Однак в Україні оголошення публікує установа, що проводить конкурс, а у США - Комісія по управлінню персоналом.

В Україні передбачена можливість стажування до двох місяців та випробування - до шести місяців, а в США передбачено обов’язковим випробування терміном в один рік.

Водночас у США перевірку особистих даних проводять спецслужби ФБР, а також особлива увага зосереджується на аналізі даних психологічної перевірки, результати якої дають уявлення про те, наскільки кандидат підходить визначеній посаді, тобто є не тільки професійно підготовленим, але й психологічно буде здатен пристосуватись до нових умов праці.

Отже, проведення дослідження основних теоретичних та організаційних аспектів функціонування інститутів державної служби в Україні та США дало можливість більш детально проаналізувати їх специфіку функціонування та на цій основі визначити особливості, що притаманні таким інститутам у порівнюваних державах. Не зважаючи на те, що Україні та США повністю відрізняється за усіма параметрами, таке порівняння є доцільним та актуальним. На його основі визначено саме позитивний досвід США, який доречним було б імплементувати в законодавство України, зокрема при проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад державної служби, а також при ухваленні нормативно-правової бази.

Список використаної літератури:

1. Шамраєва В.М. Забезпечення норм службової етики у структурах державної влади / В.М. Шамраєва // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. - Х. : Магістр, 2009. - №1 (35). - С. 384-392.
2. Мельников О.Ф. Кар'єра в системах державної служби різних країн / О.Ф. Мельников // Держава та регіони : наук.-вироб. журнал. - 2008. - № 1. - С. 130-140. - (Серія "Державне управління").
3. Бахрах Д.Н. Административное право : [учебник] / Д.Н. Бахрах. - М. : Изд-во "БЕК", 1997. - 369 с.
4. Ноздрачев А.Ф. Государственная служба : [ученик для подготовки государст. служащих] / А.Ф. Ноздрачев. - М. : Статус, 1999. - 591 с.
5. Старилов Ю.Н. Службное право : [учебник] / Ю.Н. Старилов. - М. : БЕК, 1996. - 698 с.
6. Павленчик П.Т. Проходження державної служби в Україні: організаційно-правові засади : автореф. дис. на збиття наук. ступеня канд. з держ. управ. : спец. 25.00.03 "Державна служба" / П.Т. Павленчик - К. : НАДУ, 2001. - 18 с.

Теоретико-правові проблеми діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг

Химичук К.В. - викладач кафедри загально правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Актуальність дослідження надання адміністративних послуг органами юстиції України зумовлена необхідністю вдосконалення правового регулювання діяльності вищезазначених уповноважених суб'єктів з надання адміністративних послуг з метою якісного забезпечення реалізації прав фізичних та юридичних осіб.

На підставі аналізу визначення поняття «адміністративні послуги» під адміністративними послугами, що надаються органами юстиції України, автором розуміється публічно-сервісна діяльність відповідних адміністративних органів, що полягає у вчиненні певних юридичних дій та спрямована на забезпечення (юридичне оформлення) умов для реалізації прав фізичної або юридичної особи за її зверненням.

Загальною метою діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є реалізація правозабезпечувальної, правореалізаційної, правоохоронної функцій держави. Конкретною метою діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є: 1) засвідчення факту як дії особи (наприклад: